

Використання мережних технологій в практиці освітньої підготовки та перепідготовки військових лікарів

Тетяна Галкіна

Науковий керівник — доктор педагогічних наук, доцент В. Андрієвська

Укrajнська військово-медична академія є вищим військово-медичним навчальним закладом з правом підготовки та перепідготовки військових лікарів. З початку повномасштабного вторгнення в Україну російської армії освітній процес в Академії відбувається із широким залученням цифрових технологій. У цьому ракурсі на особливу увагу заслуговують мережні технології як такі, що уможливають доцільне створення ІКТ-орієнтовного освітнього простору підготовки та перепідготовки військових лікарів.

Сьогодні в Україні, як і в багатьох інших провідних країнах світу, створення цифрового освітнього простору — вимога часу. Проблеми цифровізації освіти пов'язані з іменами таких науковців, педагогів-практиків, як В. Андрієвська, В. Биков, Л. Білоусова, М. Кадемія, В. Кремень, Н. Морзе, Н. Олефіренко, Л. Остапенко, А. Пилипчук, Н. Пономарьова, О. Співаковський, О. Спирін, А. Яцишин та ін. Серед сучасних досліджень науковий інтерес становлять праці В. Бондаренко, К. Гавриленко, Л. Галій, А. Голуб, С. Коллебошин, М. Коротецької, В. Кухаренко, В. Левчук, Н. Науменко, С. Семерікова, Н. Хомуцької, О. Чалий, О. Чекал та інших, присвячені переходу на екстрене дистанційне навчання, організації ефективного онлайн-навчання, реалізації змішаного навчання, створенню електро-

нно-комунікаційного середовища тощо. Авторами зазначається, що сьогодні надзвичайне віддалене навчання сприяло посиленню викликів, які стоять перед закладами освіти України. Потреба в нових підходах до навчання з обмеженням кількості аудиторних занять залишається проблемним питанням для значної частини освітньої спільноти. Вирішення цих питань неможливе без широкомасштабного впровадження цифрових технологій, ґрунтовних змін у підходах до організації навчання в закладах освіти та в кожній дисципліні, зокрема мережними технологіями [2; 4–6].

Мета статті — визначити мережні технології, що доцільно використовувати в практиці освітньої підготовки та перепідготовки військових лікарів.

Створення ІКТ-орієнтовного освітнього простору підготовки та перепідготовки військових лікарів засобами мережних технологій є складним та багатоетапним процесом. Як зазначив В. Биков [3], новітні технології надають змоги суттєво розширити потенційний простір освітнього середовища, забезпечити формування та ефективне функціонування ІКТ-орієнтовного освітнього простору, в межах якого учасники освітнього процесу, завдяки його відкритості, самостійно здобувають потрібні дані/відомості (у зручному темпі, незалежно від місця перебування); користуються

необмеженими інформаційними ресурсами (зміст яких динамічно оновлюється) та потужним дидактичним функціоналом персональних ІТ-пристроїв (наприклад, використання спеціалізованих додатків, що надає змоги структурувати освітній процес та урізноманітнити його через зміну форматів тощо). Створення відкритого ІКТ-орієнтованого освітнього простору є якісно новим етапом у підготовці та перепідготовці військових лікарів. Мова йде про використання мережних технологій, зокрема [1; 3; 7; 8]:

1. *Мережні технології організації віддаленого навчання.* Наприклад, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище Moodle (англ. *Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment*) надає змоги легко створювати дистанційні курси та управляти ним (створювати віртуальні групи; контролювати доступ користувачів до завдань в межах групи; використовувати часові обмеження виконання завдань тощо).

2. *Науково-освітні соціальні мережі.* Використання таких мереж суттєво розширює можливості тих, хто навчається, зокрема, щодо обміну клінічним досвідом і знаннями, аналізу унікальних медичних випадків, перегляду наукових праць, встановлення нових професійних контактів (коло користувачів не обмежується виключно територією країни проживання) і багато іншого. Наприклад, медична соціальна мережа «МедАккаунт» об'єднала понад 5000 лікарів різних спеціальностей, які в межах мережі мають змогу ділитися особистими досягненнями, корисними ресурсами, посиланнями; збирати онлайн-консиліуми тощо. Так, у разі необхідності скликати онлайн-консиліум користувач мережі описує клінічний випадок, який потребує розгляду; додає фото (у раз потреби) й оголошує скликання консиліуму. Запит надходить спеціалістам, які мають відповідний до клінічного випадку фах.

Звернемо увагу, що у нагоді можуть стати й такі науково-освітні соціальні мережі як, наприклад:

- соціальна мережа для співпраці вчених Academia.edu;
- європейська соціальна професійна медична мережа Among Doctors (рис. 1);
- платформа для лікарів, яка об'єднує соціальну мережу і медичний журнал DailyRounds тощо.

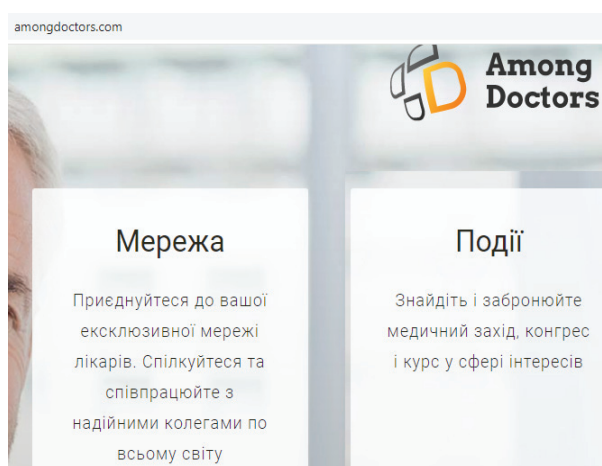
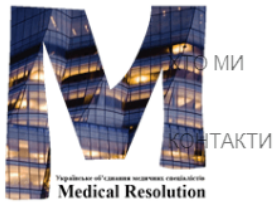

Рис. 1. Соціальна професійна медична мережа Among Doctors

3. *Мережні технології підтримки підготовки та перепідготовки військових лікарів.* Важливою складовою підготовки та перепідготовки військових лікарів є участь фахівців у роботі Інтернет-конференцій, вебінарів, професійних семінарів, майстер-класів тощо. Мережний характер участі в наукових заходах, з одного боку, не вимагає фізичної присутності його учасників в аудиторії, з іншого — максимально наближає до безпосередньої взаємодії, оскільки надає змоги учасникам наукових заходів вести діалог в режимі реального часу. Наприклад, на сайті «Онлайн-школа для медиків» (<https://medresolution.com.ua/onlajn-shkola/>) розміщено добірку відеозаписів онлайн-лекцій, курсів, конференцій, тренінгів, майстер-класів для того, щоб лікарі мали змогу підвищити свій фаховий рівень у зручний час, зручному ритмі; за напрямом, який є актуальним (рис. 2).

У цьому ракурсі на особливу увагу заслуговують сервіси для організації онлайн-конференцій, семінарів, майстер-

Майстер клас УЛЬТРАЗВУК ЛЕГЕНІВ

План курсу

Уляна Ковалко

✓ Частина 1

- Анатомія та фізіологія легень, плеври, середостіння.
- Технічні особливості УЗД грудної клітки.
- Методи, зони, та класичні протоколи обстеження легень.
- Ультразвукові артефакти.

✓ Частина 2

- УЗД картина легень та плеври в нормі.
- УЗД картина при захворюваннях легень.
- Легенева артерія та праві відділи серця в нормі та при патології.
- Особливості УЗ картини при COVID-19

Лікар УЗД вищої категорії Львівського обласного кардіологічного центру. Закінчила ЛДМУ ім. Данила Галицького, м. Львів. Спеціалізацію з УЗД здобула у Національній медичній академії післядипломної освіти ім. Шупика, м. Київ. Магістр державного управління (Національна академія державного управління при Президентові України).

Учасник міжнародних стажувань: Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Варшава (Польща); Heinrich Böll Foundation – Кіль та Гамбург (Німеччина); ВАМС «Альтернатива – В» та фонд ім. Г. Бейля – проект «Україна, Білорусь, Європейський союз» – Люблін (Польща); Пройшла стажування на робочому місці в центрі дитячої кардіології та кардіохірургії МОЗ України – (Київ). Випускник тренінгових програм з ультразвукової діагностики Віденського медичного університету (Medical University of Vienna).

Член European Society of Cardiology, American Cancer Society.

Тренер в рамках спільних програм ЛОМЦП та Львівської обласної ради.

Рис. 2. Майстер-клас “Ультразвук легенів”

класів, зокрема Zoom, Skype, G Suite Hangouts (Meet). Платформи дозволяють організувати зустрічі для різної кількості користувачів; вести запис події з метою подальшого використання; за необхідності здійснювати демонстрацію екрана (презентація матеріалів); вести чат в реальному часі тощо. Крім того, до мережних технологій підтримки підготовки та перепідготовки військових лікарів також відносимо різні інструменти онлайн-трансляцій, наприклад, онлайн-дошки й інші технології WEB 2.0. Корисними можуть стати такі ресурси як віртуальні інтерактивні дошки Padlet, Trello. Зокрема, віртуальна дошка Trello (<https://trello.com/>) — інструмент для організації спільної роботи групи, який містить перелік подій, навчальних завдань, навчальних матеріалів з якими працює група. Усі оновлення відбуваються в реальному часі: коментарі для миттєвого

зворотного зв'язку, завантаження файлів з комп'ютера тощо.

4. *Цифрові бібліотеки.* З розвитком глобальної мережі Інтернет вільний доступ до інформації в наукових центрах світу, бібліотеках створив реальні умови відкритого доступу до потужної добірки цифрових навчальних матеріалів. Водночас, такі цифрові бібліотеки пропонують й каталог світових інформаційних ресурсів, наприклад, як на сайті Національної наукової медичної бібліотеки України (<https://library.gov.ua/>).

Застосування мережних технологій є достатньою умовою для створення відкритого ІКТ-орієнтованого освітнього простору підготовки та перепідготовки військових лікарів, з одного боку. З іншого — передбачає дотримання фахівцями погоджених правил поведінки онлайн, зокрема [1]: розуміння відмінності між публічним онлайн-простором і особистим; уміння аналізувати

змістовну сутність інформації (текстової, аудіо/відео, графічної), яка орієнтована на публічне поширення, а яка є суто особистою; уміння критично оцінювати інформацію перед публікуванням, орієнтація на конструктивну (позитивну) “присутність” в мережі; розуміння того, що будь-яка онлайн-дія (поширення інформації, наприклад про пацієнта) може мати публічний фідбек; розуміння того, що сьогодні мережевий імідж — це ще й власна репутація.

Таким чином, уведення воєнного стану в країні й вимушене надзвичайне віддалене навчання стали викликом для всіх учасників освітнього процесу. Водночас, організація ІКТ-орієнтованого освітнього простору підготовки та перепідготовки військових лікарів надає змоги підтримати якісне навчання з використанням мережних технологій незалежно від зовнішніх критичних обставин.

Література

1. *Андрієвська В. М.* Теоретичні і методичні засади підготовки майбутнього вчителя початкової школи до використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності : дис. ... д-ра пед. наук : 015 — професійна освіта (за спеціалізаціями). Харків, 2019. 580 с.

2. *Андрієвська В. М., Коротецька М. Ю.* Особливості впровадження змішаного навчання в освітній процес основної школи // Науково-дослідна робота

студентів як чинник удосконалення професійної підготовки майбутнього вчителя: зб. наук. пр. / редкол.: Л.І. Білоусова та ін. Харків, 2020. Вип.19. 133 с. ISBN 978-617-7188-30-7

3. *Биков В. Ю.* Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія. Київ : Атіка, 2008. 684 с.

4. *Дзьобань О.* Інформаційно-освітнє середовище: до проблеми концептуалізації феномену // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». 2013. № 3 (17). С. 3–11.

5. *Кухаренко В.М., Бондаренко В.В.* Екстрене дистанційне навчання в Україні: монографія. Харків : Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.

6. *Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої.* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchastvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanenavchannia-bookletspreads-2.pdf>.

7. *Хомутецька Н., Голуб А.* Впровадження дистанційного навчання для перепідготовки та підвищення кваліфікації військових провізорів. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://old-zdia.znu.edu.ua/gazeta/MNK_171.pdf.

8. *Яцишин А.* Мережні технології відкритої освіти як важлива складова інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів // Освіта та розвиток обдарованої особистості. 2015. № 1 (44). С. 22–27.

20.08.2022

Відомості про автора:

Галкіна Тетяна Михайлівна — викладач кафедри військової терапії Української військово-медичної академії; здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; Харків, Україна; email: nata18575@ukr.net